

Vrouwelijke componisten voorop bij Capella Ducis

BD
4/11/08

MUSICA DELLE DONNE

Capella Ducis o.l.v. Frans van de Loo, gehoord De Toonzaal Den Bosch, zo 2 november; nog te horen op za 8 november Lambertuskerk Vught, 20.30 uur

door Mark van de Voort

Componerende vrouwen hebben het maar zwaar. Wie in het verleden graaft, kan met moeite een paar namen opdiepen: Hildegard von Bingen, Clara Schumann of wellicht onze Henriëtte Bosmans. De afgelopen decennia heeft de emancipatie haar werk gedaan, en zijn er volop vrouwelijke componisten die opvallen door hun grote onafhankelijkheidsdrift. Maar de allereerste componisten uit de renaissance en barok schreven braaf in dienst van hun klooster of rijke broodheer. Het altijd avontuurlijke

Bossche amateurkoor Capella Ducis stelde een heel programma samen rondom vrouwelijke renaissance en barokcomponisten uit Italië. Grotendeels onbekende namen onder wie de Italiaanse Maddalena Casulana (1540-1590) die als eerste vrouw haar composities gepubliceerd zag. In Italië kregen vrouwelijke componisten en musici tussen 1566 en 1700 ineens alle ruimte voor hun creaties, met goedkeuring van hof en klooster. Musicoloog Jan Jaap Zwitser houdt tijdens de pauze van het concert een interessante lezing over deze vooruitstrevende tijd. Echte meesterwerken levert de ontdekkingsstocht van Capella Ducis niet op. De meeste werken zijn rechttoe rechtaan zettingen van liturgische teksten, zoals van Raffaella Aleotti. Meer eigen klinken daarentegen de geestelijke stukken van Isabella Leonarda. Compacte, dynamische motetten waarin de mannen- en vrouwenstemmen vlot

van partij wisselen. Het fraaist pakken de madrigalen uit. De roep om onafhankelijkheid is in de vocale muziek van Maddalena Casulana het helderst hoorbaar. Ze schreef zo'n 66 sierlijke madrigalen over liefde en de dood. Muziek vol kleine effecten waarbij Capella Ducis het onderste uit de kan moet halen. De gloedvolle vocale vloed van de composities wordt hier en daar wel verstoord door vals intonerende sopranen en veel te vroege inzetten. Een flinke dosis concentratie is noodzakelijk bij deze razend moeilijk te interpreteren muziek, en die is niet altijd voorradig. Ontdekking van de middag zijn beslist de vocale werken van Sulpitia Cesis (1577-1619). Een veelzijdige componiste die een ongewoon sensuele, volle koorclank weet te creëren. Jubelende religieuze muziek waar tegelijkertijd de schoonheid van het zonovergoten, vruchtbare Italiaanse land in doorklinkt.